

۲۷۸۷-۸۷۷

بُونه یِ دِل

منتخب دو دهه شعر گویشی لری بختیاری

سروده: خرم سعیدی

www.ketab.ir

انتشارات ایل دخت بختیاری

سرشناسه: سعیدی، خرم ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآور: بونه‌ی دل، منتخب دو دهه شعر گویشی لری
بختیاری / سروده خرم سعیدی
مشخصات نشر: تهران ایل دخت بختیاری ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری: ۳۵۶ صفحه ۲۱،۵*۱۴،۵ س م
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۳۲-۶-۹

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: شعر لری - قرن ۱۴، lori_poertry- 20th century
رده بندی کنگره: ۳۲۸۴ PIR
رده بندی دیویی: ۹/۳۱ فا ۸
شماره کتابشناسی: ۸۷۸۲۰۳۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

۰۹۱۳۱۸۱۴۹۳۸

www.ketab.ir

نشر ایل دخت بختیاری
نام کتاب: بونه‌ی دل
شاعر: خرم سعیدی
ناشر: ایل دخت بختیاری
ویراستار: پریچهر سلطانی
نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۳۲-۶-۹
شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

آدرس: تهران، بلوار فردوس غرب - خ بهار شمالی بن بست ارکیده
کلیه حقوق این اثر متعلق به مولف و محفوظ است. هرگونه استفاده
از مطالب این کتاب بدون کسب اجازه و ذکر منبع، ممنوع و قابل
تعقیب قانونی است.

فهرست

۹	مقدمه
۱۵	به ز نیشه "فراد
۱۶	بهار
۱۷	بهارونه
۱۸	بنگرو
۱۹	بهیگ
۲۱	تیمی
۲۲	خیال دل
۲۵	داد دل
۲۶	دسمز
۲۷	دق دلی
۲۸	دل مو
۲۹	دورون
۳۰	دیری
۳۱	زمستونه
۳۳	شو و که
۳۵	شو گشتن
۳۶	غل بونگ
۳۷	گل کهسار
۳۸	نا کوکی
۴۰	و دس دل
۴۲	افتو درو
۴۳	آمبار اندو
۴۴	آو ترک
۴۶	آو شو
۴۷	آو لون
۴۹	آور
۵۱	آسمونی مردم
۵۲	آه
۵۴	بارش
۵۵	بارون
۵۷	بال بال دل
۵۸	بال تیلین

۵۹	برد شیر
۶۲	بَرْدی شهر
۶۳	بَزِیر ۲
۶۴	بَزِگَر
۶۷	بُنه وار
۶۹	بُونگ کوگ
۷۱	بی عروس
۷۴	بی قیتی
۷۵	بیداد خونی
۷۶	پیار دل کارون
۷۸	پیر برف
۸۰	پیرنی
۸۱	تاریخ
۸۳	نهمارزو
۸۴	تُرس و تُرس
۸۶	تُرکی ۲
۸۸	تُرکی
۹۰	تشی دلا
۹۱	تفنگچی
۹۴	تمدار
۹۵	تیه کال
۹۶	جنگ آو و شو
۹۹	جنگ سفید دشت
۱۰۰	جنگ و جدل
۱۰۳	جوړ زمونه
۱۰۵	جووې گل
۱۰۶	چارشمید بیست نِگم
۱۰۷	چِیو
۱۰۹	چرای وړ باد
۱۱۰	چو
۱۱۲	چه شو
۱۱۴	حاصل
۱۱۶	حبله
۱۱۷	خُش دماقی

۱۱۹	خوپلا
۱۲۰	خو شو
۱۲۱	خوپلا
۱۲۳	وصف شیرین
۱۲۴	خین خلون
۱۲۵	خین ریز
۱۲۷	خین و دل
۱۲۹	دا
۱۳۰	دارمرگ
۱۳۲	داغ دل
۱۳۵	دالو شو
۱۳۶	دایل بی دنگ و دنگ
۱۴۰	درد بی دردی
۱۴۱	دردینه شهرام
۱۴۴	دشتوو شو
۱۴۵	دشت وون
۱۴۷	دل دالنجه
۱۴۹	دل دردی
۱۵۱	دل لیوه
۱۵۲	دلپاری
۱۵۳	دلپهد
۱۵۴	دم دم صو
۱۵۵	دندال
۱۵۷	دنگ زمون
۱۵۸	دذر شو
۱۵۹	دودر شو
۱۶۱	دودر مال
۱۶۲	دوروون
۱۶۳	دوبتی مال
۱۶۵	دوبتی، دوتی
۱۷۰	کارون و آسمون
۱۷۱	زو گربو
۱۷۲	ری زردی
۱۷۴	آسمون

۱۷۶	زمونه
۱۷۸	زِ نښون زندهی
۱۷۹	سال شیم
۱۸۰	سال تلوی
۱۸۱	سفر
۱۸۵	سفری
۱۸۶	سوار
۱۸۸	سوگ سرود رُود
۱۹۰	شا جنگ
۱۹۵	شا مونگشت
۱۹۷	شاوَنو*
۱۹۹	شکال مرگ
۲۰۰	شو شوقی
۲۰۲	شو
۲۰۴	شون و شو
۲۰۵	شون گله
۲۰۷	شون گله
۲۰۹	صو مال
۲۱۱	صو
۲۱۲	غرصه دالو
۲۱۴	غم شون
۲۱۶	غم شون
۲۱۸	غم که کن
۲۲۰	غیرتی کر
۲۲۱	قهقهه خین
۲۲۲	کارون
۲۲۴	کرغل دایل ایل
۲۲۶	کل بُور سوار
۲۲۸	که قارون
۲۲۹	کهسار
۲۳۱	گاؤ لیر
۲۳۳	گپ غپ
۲۳۴	گدار دل
۲۳۵	گرفگار

۲۳۶	گرگ و گله
۲۳۷	گره گنی
۲۳۸	گزنده
۲۳۹	گیلامون
۲۴۱	گلسون و لات
۲۴۳	گمب گل
۲۴۵	گرو
۲۴۶	مارو
۲۴۷	مال چواسه
۲۴۸	مال کنون
۲۵۰	مال
۲۵۳	مال گرد
۲۵۴	مرگ افنو
۲۵۶	ملکیمیت
۲۵۷	مندیر
۲۵۸	مندیر دل تنگ
۲۶۰	مندیر دیری
۲۶۱	مندیر نور
۲۶۲	مندیر
۲۶۴	مو نو دل
۲۶۵	مه نو
۲۶۷	مه و مندو
۲۷۱	مهمون نطلوبده
۲۷۳	مهمون ولات
۲۷۴	مینو
۲۷۸	نور کش
۲۷۹	نون تلی
۲۸۰	و ایلاق تا گرمیستر
۲۸۱	ولات بختیاری
۲۸۳	ولات گل
۲۸۴	ولات لر
۲۸۵	ویر خو
۲۸۷	ویر خوش
۲۸۹	ویر خوش ۲

مقدمه

ای مرغ سحر تو صبح برخاسته ای / ما خود همه شب نخفته ایم از غم دوست (سعدی)
همه اقوام اصیل جهان گنجینه های ارزشمند متفاوتی دارند. ما لر زبانان نیز دارای چندین گنج ارزشمند هستیم؛ یکی از این گنج ها، فرهنگ غنی و شناخته شده ی زبان و ادبیاتی است که با جادوی واژگان، هنر زیبایی آفرینی را خلق می کند و جاودانه می سازد. به قول خواجه شیراز: "فرخنده باد طلعت خویت که در ازل / ببریده اند بر قد سروت قبابی ناز".

فرهنگ کهن واژگان بختیاری، از کلماتی بهره می جوید که از زبان های ایران باستان به یادگار مانده است و علاوه بر حفظ خود واژه، اصالت آوایی آن را نیز حفظ کرده و تغییرات آوایی کمتری را به خود راه داده است. ولی در این دنیای آشفته فرهنگی، اگر اقدام مؤثری نکنیم، دیگر توان تحمل هجوم سیل های بنیان کن و دگرگون کننده فرهنگی را ندارد.

وقتی در دیار بختیاری کوه ها باید خم شوند تا آسمان را ببینیم و ماهتابش پای بر سبزه زاران بنهد و زلف بلوط را به بادام گره بزند و چمن و شکن صحرایش، دلربایی کند و سبزه اش به سبزی رودهای خروشان بیوند خورد، گاه دریای دلسوز کلماتش به جوش و خروش می آید و این باغ بر شکوفه مهربانی، با صمیمیت لبخند طبیعت، درمقابل عصر کم روح تکنولوژی و دنیای کم مهر و لطف شهری، چشم انداز لطافت و زیبایی انسانیت را با تلفیق واژگان بومی، سنتی و محلی و بقول امروزی ها "آرکائیک"، طبیعت زیبا و محیط طبیعی زندگی قومی دیار خویش را به زیبایی هرچه تمام تر به دوش می کشد و تحمل بار گران مسائل طبیعی و زیبایی های زبانی را دارد که بیان آن ها، با پرواز تخیل و بازگشت به سوی خاطره ها، آن ها را از عمق چاه ذهن با حالت خوش آیندی بیرون می کشد و فاصله حس و روح ما را به هم نزدیک می کند و احساسات ما را بی پروا رها می کند. همه عوامل و زیبایی های طبیعت در کارند تا در قالب کلماتی خیال انگیز از نی چوپان یا کرنا و سرنای نوازنده ای همنا گردد و گاه از نای جوانان عاشق، سر برزند و در کوه و دمن انعکاس یابد.